

A KORDÁSOK PÖRE (II.)

VIRÁG GÁBOR

FRANKOVICS HÍVEINEK BÍRÓSÁGI PERE

Az 1819. szeptember 2-án és az ezt követő napokban Bács vármegye Zombor Szabad királyi városában ugyanazon vármegye Főbenjáró törvényszékén megkezdődött az álremete híveinek a pere.

A tekintetes Bács vármegye bűnvádi eljárást kezdeményezett a bebörtönzött Kecskés Klára, Áts Katalin, Egri István, Tassi Antal, Sztipánovits György, Laukó Pál, Sztatka József, Harnus Ilona, Csernay Erzsébet, Erdőssy Imre, Kovács Mihály és Pataki Katalin ellen.

A megyét nemes pacséri Szutsits József hivatalból kirendelt ügyész képviselte, és ismertette az ellenük felsorakoztatott vádakot:

A fentebb felsorolt fanatikus vallási rajongástól elragadtatott személyek vétkesek és cinkostársak a vármegye tömlőcének 1819. augusztus 14-én történt megrohamozásában, Frankovics Mihály hamis remete híveinek fellázításában és a remete kiszabadításának kíséretében.

Kecskés Klára és Áts Katalin első- és másodrendű vádlottak zarándokruhába öltözve járták a megyét, csalással meg képzelt látomásaik híresztelésével, ígéretésekkel számos hívet toboroztak maguknak, hasonló szándékkal volt a szökésben levő Horváth Gantza József is (mellékesen sikerült elillannia, így elkerülte a büntetést), továbbá a negyed-, ötöd- és hatodrendű vádlottak, akik szintén nagy buzgósággal toboroztak híveket a processzióra; Sztatka József hetedrendű vádlott, mellékesen sertésgazda, a menet élén vitt Szent Anna képre készítettett koronáért az összegyűjtött pénzből 100 Ft-ot fizetett, ezt a képet hamis ájtatossággal megszentelteltette, ezenkívül csatlakozott a megyeházát megrohamozó csőcselékhez is; Harnus Ilona nyolcadrendű vádlott gabonát és viktuálékat (konyhai élelmet) gyűjtött, amit részben természetben,

részben pedig, miután egy részét eladta, annak árát átadta a koluti plébánosnak, Frankovics gyámoltójának; Csernay Erzsébet kilencedrendű vádlott gabona gyűjtésével vádoltatik; Erdőssy Imre tizedrendű vádlott a szóban forgó processzióban kántori teendőket teljesített, akinél is gyalázatos irományok találtak; Kovács Mihály tizenegyedrendű vádlott, aki már korábban Koloton magát a kordával körülövezte, a kérdéses időben a csőcselék menetében a mondott kordát a kihirdetett tilalom ellenére megtagadta levenni. Miután a sokaság a vármegyeházát megrohmozta volt, Egri István harmadrendű vádlott a tömlőc őreivel szembeszállt, a káplár kezéből Kovács által kiragadott puskát dühében összetörte; Pataky Katalin tizenkettedrendű vádlott a topolyai templomban, midőn a hívők a hamis remete elhagyására szólítottak fel, merő fanatizmusból a következő megbotránkoztató szavakat kiáltotta oda a plébánosnak: *Ugass, kutyá!* Következésképpen a fentnevezett letartóztatottak veszélyeztették a közrendet és közbiztonságot, ezzel törvénysértést követtek el, az erőszakos tett ténye esetükben fennáll, aminek bizonyítása nem vonható kétségbe.

Mivel tehát durva erőszakos támadásukkal a közbiztonságot veszélyeztették, esetükre vonatkozik az 1723. évi 12. tc., és más törvények, amelyek figyelembe veszik a szubverzió tényállását és annak módját, a megtámadott objektum helyét, ahol a bűncselekményt elkövették, az elkövetett tett mivoltát, ezért azt kéri, az ítéldbíró ezek figyelembevételével mérlegelje a bűncselekményt és hozza meg esetükben az ítéletet.

A kirendelt megyei ügyész meggyőződése alapján kéri, Kecskés Anna és Áts Katalin első- és másodrendű vádlottak mint főkolomposok, továbbá Egri István harmadrendű vádlott mint cinkostárs esetében a vármegyeházának megrohmozása büntette miatt a bíró e nekik tulajdonított vétkek miatt saját belátása szerint határozza meg bűnösségük fokát, azonkívül a három vádlott büntetésének kiszabásával alkalom adódik megsemmisítő csapást mérni mozgalmukra, a vádlottak elszigetelésére, ily módon a törvény és az igazság elégtételt nyerhet.

A megyei ügyész a bűncselekmény ismertetése után átadta a zombori tömlőc ellen augusztus 14-én elkövetett támadás büntényének szokásos vizsgálati anyagát:

1. A hamis remete követői ellen lefolytatott vizsgálat minősítését,
2. A megyei tömlőc őreinek a börtön elleni támadásról írásban tett saját kezűleg megerősített tanúvallomását,
3. Kecskés Klára elsőrendű,
4. Áts Katalin másodrendű,
5. Egri István harmadrendű,
6. Tassi Antal negyedrendű,

7. Sztipánovits György ötödrendű,
8. Laukó Pál hatodrendű,
9. Sztatka József hetedrendű,
10. Harnus Ilona nyolcadrendű,
11. Csernay Erzsébet kilencedrendű,
12. Erdőssy Imre tizedrendű vádlottak önszántából adott vallomását,
13. A motya (imádság) szövegét, amelyet a magát kordával övező mondott a megszentelt öv felkötésekor,
14. Az istenkáromló tanokat tartalmazó irományt, amellyel magukat fertőzték,
15. Kovács Mihály tizenegyedrendű vádlott vallomását, végezetül pedig
16. Pataky Katalin tizenkettedrendű vádlott önvallomását,
17. A topolyai plébános bizonyáglevelét,
18. Pataky Katalin tizenkettedrendű vádlott által a topolyai templomban történtek előadását,
19. Szeles Terézia megerősítő vallomását,
20. A megyei ügyész ilyen összefüggésben beterjesztett kezdeményezésére az ügyvel kapcsolatban a védőtől az ügyről várt véleményezést.

A vádlottak védelmét nemes Nagy János ugyanezen vármegye vicefiskálisa látta el és véleményezte az elmondottakat:

A megyei ügyész a vádlottak által elkövetettekét részletesen kivizsgálta ugyan, de köztudott az is, hogy ugyanezek a vádlottak a többi ember feláldozásával a vármegye háza ellen uszítottak, és Frankovics Mihály hamis remete kiszabadítását kísérelték meg. Ámde ezeknek korábbi zenebonáskodása összefügg a hamis remete elleni eljárással is, ezen zavargások kialakulását és terjedésüket hathatósan Szuchányi plébános erkölcsi támogatása segítette elő, aminek ezek egyenes következményei. A vádbeszédben az ügyész minden elmondottat, a vármegye udvarába történt betörés többé-kevésbé merényletnek minősíthető. A védő ez ügyben a letartóztatottak védelmére és az enyhítésre nem hozhat fel semmit, minthogy a vád mindenben megalapozott és motivált, mint védő a hamis remete elleni perben felsorakoztatottaktól vezéreltetik most is, és eláll védőbeszédétől. A vádlottak minősítésével egyezik. Ami az első- és másodrendű vádlottakat illeti, a vád mindenben igaz, mindkettőjük vallomásából gyenge asszonyi voltak miatt következtetni lehet zavarodott elméjükre, bebizonyított bűneiket enyhítve és elővigyázatosan adják elő.

Erre válaszként az ügyész egyenesen azon környüállásokkal terhelte a letartóztatottakat, hogy azok alattomosan processzióra szervezték és a megyeház elleni támadásra szedték rá a népet.

Vajon ezen támadásért a koluti plébánost terheli az erkölcsi felelősség? – tette fel a kérdést az ügyész. – Végére a vádlottak minősítésének sorrendjét

nem ő, hanem a törvényhatóság elleni támadás ténye határozta meg, és ha már ilyen a tett, akkor nyilvánvaló, hogy ezen zenebonáskodók oltalmazása a jog megcsúfolását jelentené.

Az elsőrendű vádlott esetében éltes kora ellenére – mert nem ésszerűen cselekedett – az enyhítés körülményei nem állhat fenn, hiszen a vénségre a megfontolás, nem pedig a zűrzavar keltése a jellemző.

Minekutána tehát a kúria megtámadásának ténye, sőt inkább annak a végrehajtása mindegyikükre nézve terhelő körülmény, így a védőjük véleményezése nem kézzelfogható, azt nem fogadja el, tehát az ügyész megmaradt a vádbeszédében eredetileg megállapítottak mellett, majd ezután beterjesztette vádiratát.

A védelem ismételten szót kért ezután:

Ez az ügy köztudomásúan összefüggésben van Frankovics Mihály vallási rajongásával, de a tettüknek természete, eredete és előmozdítója a koluti plébános volt, ami a vádlottak vallomásából világosan kikövetkeztethető, példának okáért a negyed- és ötödrendű vádlottak meg Kecskés Klára és Áts Kata vallomásainak 4. és 5. pontja egyaránt megemlíti, hogy a pénz- és gabonagyűjtésben együttműködtek az említett plébánossal, mindez tehát bizonyított és az említett úr az oka.

Az elsőrendű vádlott vénsége ellenére is éretlen, ami tanácsaiban mutatkozott meg, de ez inkább tapasztalatlanságának és női gyengeségének tulajdonítható, fejezte be védőbeszédének kiegészítését Nagy János hivatalból kirendelt védő.

Az 1819. augusztus 24-én kelt 24 342. számú kegyes meghagyás értelmében a tiszti ügyész a per anyagát az ítélet meghozatala előtt a Helytartótanácsnak véleményezésre felterjesztette.

*

1819. szeptember 13-án és az utána következő napokon Tekintetes Nemes Bács Vármegye Zombor Szabad Királyi Városában folyvást ülésező Fenyítő Törvényszék a bemutatott bizonyítékok ismételt megvizsgálása után a következő ítéletet hozta:

A bemutatott periratokból világosan látható az, hogy Kecskés Klára első- és leánya, Áts Katalin másodrendű vádlottak összetársulva zarándokruhába öltözve álhírekkel izgatták a vidéket, képzelt látomásaikkal a népet nagyméretű processzióra és a megyei börtönben raboskodó hamis remete kiszabadítására ösztönözték. A negyed-, ötöd- és hatodrendű vádlottak: Tassi Antal, Sztipánovits György és Laukó Pál az első- és másodrendű vádlott ösztönzésére szorgalmasan gyűjtötték a pénzadományokat, az embereket a processzióban

való részvételre szervezték. Szlatka József hetedrendű vádlott – mellékesen sertésorgazdasággal is vádolt, akinek ezen ügye is ide sorolandó – a menet élén hordozandó Szent Anna-kép ékesítésére egy koronát készíttetett, erre a gyűjtött pénzből 100 forintot fizetett, ezt a képet babonás ájtatossággal megszentelénítve az összesereglettek élén vitték, továbbá ő is részt vett a vármegyház megrohamozásában. Harnus Ilona nyolcadrendű vádlott gabonát és viktuáliákat gyűjtött, amit részben természetben, részben pedig – egy részét eladva – a fentnevezett Frankovics gyámoltójának általadta. Csernay Erzsébet kilencedrendű vádlott ugyancsak gabonagyűjtéssel vádoltatik, ezenkívül társaságbeli ténykedését az eretnokség terjesztésében fejtette ki. Erdőssy Imre tizedrendű vádlott a szóban forgó processzióban a kántori teendőket végezte, és istenkáromló irományokat találtak nála. Kovács Mihály tizenegyedrendű vádlott, aki korábban is már kordát hordott, a parancs ellenére sem oldotta le magáról azt, és a processziót a megyeház elleni támadásban és a hamis remete kiszabadítására vezette, hasonlóképpen lett legyen Egri István harmadrendű vádlott a vármegyház udvarába behatolva a legénységgel vakmerő erőszakossággal szembeszállt, az elragadott puskát iszonyatos őrjöngéssel összetörte. Végezetül Pataky Klára tizenkettedrendű vádlott a topolyai templomban a prédikáció idején, midőn a nép a hamis remete elhagyására szólította fel, merő fanatizmusból a következő megbotránkoztató szavakat kiáltotta: *Ugass, ugass, kutyá!* A tisztí ügyész vádirata a fejtégtéseinek megfelelően a vádlottakra a következő büntetéseket kiszabását javallta:

Kecskés Klárára mint megkülönböztetett kiemelt elsőrendű vádlottra két év áristomot, Áts Katalin másodrendű vádlottra egy év fogságot és 50 korbácsütésnek két részben történő elszenvedését; Egri István harmadrendű vádlottra a megyeházba történt behatolásáért és a pandúrok megtámadásáért, a puszka összezúzásáért egy év tömlőcbüntetést és két részben elszenvedett 100 korbácsütést; Tassi Antal negyed-, Sztipánovits György ötöd- és Laukó Pál hatodrendű vádlottakra háromhavi tömlőcöt és egy alkalombeli 40 korbácsütést; a hetedrendű Szlatka Józsefekre sertésorgazdaságért ötven botütés elszenvedését. Harnus Ilona nyolcad- és Csernay Erzsébet kilencedrendű vádlottak esetében eltekintett a börtönbüntetéstől, ellenben 30-30 korbácsütést kért mindkettőjükre; Erdőssy Imre tized- és Kovács Mihály tizenegyedrendű vádlottakra háromhavi fogságot és 40-40 botütést; Pataky Katalinra kéthavi fogságot, tekintettel arra, hogy csecsemőjét szoptatta, eltekintett a testi fenyítéstől. Az eljárás megújításának kérelmét, minthogy arra nézve megfelelő más rendelkezések voltak, a bíróság elvetette. Az ítéletkérelmét ily módon a végrehajtás előtt további ügyintézésre Latinovits Sándor alszolgabírónak átadta, aki az augusztus 17-én kelt 23 249. sz. kegyes meghagyás értelmében az ítélet végrehajtása előtt a per anyagát a Helytartótanácsnak jóváhagyásra felterjesztette.

Kelt mint fent Latinovits Benjamin első aljegyző által.

Az tiszti ügyész ítéletjavaslatát az alábbi kísérőlevéllel terjesztették fel jóváhagyásra:

Megyénkben a köz bátorságnak fel-forgatásával – hamis oktatásokat, és nép csábítást tevő hazug Remete Frankovics Mihály és társai ellen tiszt viselő Ügyészünknek indított és elvégzetett büntető pörét Fges Cs. Királyi Feő Herczegnek és a Feő M. M. K. H. Tnak ide (mellékelve) f e. Sz Ivány havának 13-dik napján 19716 és f e. Kiss-Aszony havának 17 napján, 23249. számok a. Költt K Intézeteknek következtében oly jelentés mellett alázatossan fel küldjük hogy a megnevezett Rabok ellen hozatott Itéleteknek végre hajtása Fges Cs. K. feő Hgnek és a Fő M. M. K. Htó Tanács Kegyes válasza elérékezésének idejére halasztatott legyen. Löbb. E. Sedria Criminali dei 13-a Septem. 1819.

*

A megye a maga részéről az ügyet ezzel lezártak tekintette. Szeptember 16-án Knézy Mátyás az eljárást vezető megyei tisztviselők jelenlétében írásbeli jelentést készített a hamis remete és hívei elleni vizsgálatról, ugyanakkor döntöttek azok sorsáról is, jobban mondva büntetéséről, akiket augusztus 14-én a megyeház elleni támadáskor letartóztattak. Ezeket azonban a főkolompások vallomásaikban nem terhelték, *de főképpen a' Honnyai Kaszszának terhes el-tartásukra nézve való meg-kémlelése végett* csak botütéssel büntették őket. Miután megkapták a kiszabott porciójukat, hazabocsátottak azzal, hogy az okozott kárt kötelesek megtéríteni. A helyállól pandúrokat és katonákat ellenben megjutalmazták, áll a jelentésben:

1819-ik esztendei Kiss Asszony havának 16-ik napján Tekéntetes Nemes Nemzetes és Vitézlő Borsódi Latinovics Jozseff Feő- Pütkovics Dániel All-Szolga Birák, Knézy Mátyás All-Jegyző, Nagy János Vice Fiscalis, és Vojnovits Illés Eskütt Uraknal jelen létükben, Eő Nagyságának Királyi Tanátsos, és Első All-Ispány Pacséri Ódry András Úrnak ezen ide mellékelt Írásbeli föl-hatalmazásához képpest a megyebeli fogháznak abban raboskodó hamis Remete Frankovics Mihálynak ki-szabadítása végett számossan öszve tsoportozott gyülevész nép által az ide rekesztet Jelentés szerént båtorkodom erőszakos meg-támadása tárgyában vizsgálat tartatván.

Mindenek előtt fel-vétettek a felyebb érdeklött sokaságból vissza zavart és le-tartóztatott némely Adai, Csantavéri, Topolyai és Moholyi Lakosoknak ön vallásai, úgy nem külömben a' tanúknak hitelesítet tanú Bizonyosságai, melyekhez képest Egy másképp Palotás Istvány Topolyai, Sztipánovits György Omoroviczai, Tassy Antal Adai Lakosok, és Bezeg Antal Roglaticzai Juhász Bojtár, részszerént a' népnek tiltott Processióra való jarulásra ingerlésétül, részszerint pediglen a' Fogház előtt álló Strázsa, és Fogház külső ajtaja erőszakos meg-támadásának

kezdetéről terhelte, a' jövő Főbenjáró Törvény Székre megítélés végett halasztattak – mivel pedig ezeknek Társai, és az érdekelt gyűlevész népnek Előkellői úgymint Horváth máskép Gantza Józseff, és Végh János Csantavéri Lakosok – nem különben Topolyán tartózkodó bizonyos Öreg Klára, és ennek bizonytalan névű Leánya. Prága Jozseff Roglatitzán Pilaszenovits Károly Úrnak Juhásza Lisztes Józseff Adán Fejér Istványnak zsellérje, és Hanus Mihály Adai Lakosnak hiivese, az Processiónak elzavarodása alkalmatosságával el-illantván bé-nem fogathattak légyen. Latinovits Sándor és Radisits Istvány All-Szolga Bírák Uraknak meg hagyattatik, hogy a föllyebb meg-nevezett személyeket azonnal el-fogatván, a megyebéli Fogházban nem várván a' Főben-járó Törvény Széket meg-ítéltetésük végett bé-küldjék. A többi ezen Előkellőknek tsábításokat a' Nemes Vármegyének végzése, és Egyházakban hírül adott fölsőbb Rendelések ellen követők pediglen, mind azért, hogy a' hamis hirdetések tévő meg-nevezett Előkellőknek ön vallatásaikkal nem igen terhelte, de főképpen a' Honnyai Kaszszának terhes eltartásukra nézve való meg-kémlelése végett, nevezetessen pediglen

1. Körtvélyesy Ádám ki már annak előtte Kollúthnál el-széllesztett processióban jelen volt 30.

2. Török Imre 25,
3. Gujás Kis János 25,
4. Kovács János 25,

Adaiak:

5. Varga Antal 25,
6. Cseh Istvány 25,
7. Samu Józseff 25,
8. Apro Jóska 25,
9. Török Jóska gyermek korának tekintetébül 12,
10. Samu Mihály öregségének tekintetébül 12,
11. Cseh Istvány " " 12,
12. Bujtás Marczi " " 12,

Kanizsaiak:

13. Losontzy János 25,
14. Lengyel János 25,
15. Urbán Lőrincz 25,
16. Dobó Istvány 5,
17. Juhász Istvány 25,
18. Nagy Balázs öregségének tekintetébül 20,

(N. B. Tóth Pál Ó Kanizsai pediglen beteges állapotjának tekintetébül helyben szenvedendő 8 napi áristomi büntetésre ítéltetett.

Dér András Roglatitzai súlyos betegsége miatt Szabadon el bocsájtattván.)

Csantavérik:

19. Muzsla Albert 25,
20. Kiss István Bezdányi 25,
21. Turzai György 25,
22. Jeszenszky Ferencz öregségének tekintetébül 12,
23. Pesti György " " 12,
24. Molnár Mártony " " 12,
25. Gyuritzta Antal gyermekkorának tekintetébül 12,

Topolyaiak:

26. Tóth István 25,
27. Rakóczky István 25,
28. Varga Mihály 25,
29. Pásztor Jóska 25,
30. Kokrev János 25,
31. Kovács András 25,
32. Kerekes Jozseff 25,
33. Lajsa András 25,
34. Hajnal György öregségének tekintetébül 15,
35. Brinza János gyermek korának tekintetébül 12,

Moholyi:

36. Surián Mártony 25

Bott ütésekkel meg-büntetvén Szabadon elbotsájtattak. Mindnyájan egyetemben a Fegyverekben okozott károknak, úgy el-tartásukra fordított költségeknek vissza térítésére ítéltetvén. És mivel végtére a' fölyebb érdeken sokaságnak tömlöztöktül való el-mozdításában a Pandurok el-széllesztésekben pediglen a katonaság magokat meg-külömböztették légyen, azoknak érdem szerint való meg-jutalmaztatása a Tekéntetes Törvény Széknek alázatossan ajánltatik.

Fel jegyzette Knézy Mátyás Vicenotarius

A Helytartótanács már idézett 1820. május 9-én kelt 12.604. sz. alatt tudatta a megyével, hogy az álremetét erőszakosan kiszabadítók peranyagát és az ítéletet átvizsgálta, azt helybenhagyta és az anyagot azzal küldi vissza, hogy a kiszabadítani akarók eddigi elzáratásukkal eleget tettek a büntetésüknek, bocsássa őket szabadon a megye. Ugyanakkor a kiszabadítókat kötelezze, hogy odahaza folytassák rendes foglalkozásaikat és tartózkodjanak eddigi vallási rajongásaiktól és időnként kötelesek voltak Zomborban jelentkezni.

A Helytartótanács vizsgálatát megelőzendő, Egri István még nem jogerősen elítélt Liszka Márton topolyai jegyző által írt esedező levélben fordult a *Vármegyének Tekéntetes Nemes Statusokhoz és Rendekhez mint kegyes Urakhoz 's Pátronusokhoz, hogy Topolyán lévő Gazdaságának megtekintésére és rendben szedésére, hogy bizonyos időre haza mehessen:*

Még elmúlt 1819-ik Esztendőben hamis Remetének Társaságában keveredvén a' véget, hogy hibásnak találtattam Tekéntetes Nemes Vármegye Tömlöczében estem. Mint hogy pediglen azon idő olta Topolya Mező Várossában lévő, és másfél sessió Földhöz alkalmaztatott Gazdaságot, mitsoda állapotba vagyon soha meg nem tekinthettem. A' végett Tekéntetes Nemes Statusokhoz, mint kegyes Urakhoz folyamodván nagy alázatossággal esedezek, hogy engemet ezen ide ./i. zárt kezés Levélnek ereihez képeest Gazdaságnak megtekintetése, és rendbe hagyása véget valami bizonyos időre (ha másképen nem, legalább őrizet alatt) hazza botsajtani kegyessen méltoztatnék.

Melly alázatos könyörgésem, és esedezésem utánn maradok, és vagyok Topolyán Februarius Holnapnak 8-dik napján 1820

Tekéntetes nemes Statusoknak és Rendeknek

alázatos legkisebb szolgája

Egri Istvány Topolyai Lakós, és

mostanában Tömlöczben lévő rab

A fenti levelében a mezőváros alábbi *kezes Levelére* hivatkozott:

Mi alább irottak Topolya Mező Város Lakósai ezen levelünk rendében adjuk tudtára mindenkinek a'kiknek illik bizonyítván, hogy Egri Istvány Lakósunk helett a'ki mostanában hamis Remetének társasága miatt Nemes Vármegye tömlöczében tartattik kezesek leszünk olly móddal, és hozzá adással, hogy ha Gazdaságnak meg tekintetésére bizonyos időre Haza botsajtatik, őtet kívánt időre mindenkor elő állítani tartozunk. Ellenben: hogy ha őtet elő nem állíthatnánk, helette őtt száz Forintokat lefizetni ezen kezes Levelünk által magunkat kötelezünk.

Mellynek is nagyobb ereire és elhitére kiadtuk ezen alá írt nevünket, és saját kezünk kereszt vonyásával megerősített kezességről szóló Levelünket. Költ Topolyán Februarius Holnapnak 5-ik napján 1820.

Mi előttünk

Sinkovits József Bíró

Mák Istvány

Misinszki Mihály

Holovits Istvány

Bodo Istvány

Palásti Istvány

Pelle András Topolyai Lakósok

Tölgyesi Tamás

Keczeli Mártony Esküttek Topolya Mező Város.

Úgy látszik, a kérelemnek volt foganatja, Egri hazaengedték, de 1821. május 7-én megkezdte büntetése hátramaradt részének a letöltését. Szeptemberben felesége, Szabó Anna fordult esedező levélben a *Nagyságos s Tekintetes Patséri Odry András Urhoz Cs. 's K. Tanácsossághoz, Tekintetes Nemes Báts és Bodrogh Törvényessen egyesült Vármegyék' Első All-Ispány Urhoz mint Kegyes Urhoz s' Pátronushoz:*

Bizonyos Egri Istvány nevezetű hitves Társom másképp Topolyai Lakós hamis Remetének követői által bévádoltatván, mint ha Ő is velük egyet értvén azon Társaságban lett volna, melly miatt büntelenül meg fogattatván, valami húsz hetek előtt Tekintetes Nemes Vármegye Zombori Fogházába bé is küldtetett, a'hol mostanában is tartatik.

Mint hogy pedig azon nevezett Egri Istvány Társom Topolya Mező Várossában másfél Sessios Gazda lévén, a'hoz szükséges számossabb jószágai is vólnának, én mint aszony nyoltzad magammal és pedig viselős állapotban ide haza maradván gazdaságnak folytatására, és jószágnak gondviselésére elégtelen vagyok.

Ezen okra való nézve Nagyságodhoz mint Kegyes Uramhoz, 's Pátronushoz folyamodván, nagy alázatossággal térden álva esedezek és könyörgök, hogy ezen nyomorúlt és viselős állapotomat tekintetbe venni, és Egri Istványt Tömlötzben sinlődő hitves társomat kezességre következő Törvényig ki botsajtatni kegyesen méltóztatnék, külömben minden Jóságom veszendőbe léssen.

Melly alázatos könyörgésem ú, és esedezésem után magamat tapasztalt további kegyes kegyelmében ajánlván maradok és vagyok Topolyán 8-ik September 1821.

Nagyságos 's Tekintetes Consiliarius és Első All-Ispány Urnak

alázatos legkisebb szolgálója Egri, született Szabó Anna

Topolyai Lakósné

Volt-e foganatja a feleség kérelmének, arról nincsenek adataink.

*

A hamis remete száműzésével nem csillapodtak le teljesen a kedélyek. A börtönből kiszabadult Kecskés Klára és Áts Katalin tovább izgatta a népet. Erről tudósította 1821. február 13-án Bács megyét Újvári Dávid, a kalocsai érsekség magas rangú egyházi méltósága:

Kecskés Klára és Áts Katalin Frankovics Mihály követői – erről a hegyesi plébános tájékoztatott bennünket – olyan messzire mentek meggyőződésükben, hogy híveikkel egyetemben zarándokruhába öltözve kordával magukat körülövezve mindenáron azon igyekeznek, hogy a tudatlan nép közül követőket toborozzanak maguknak. Azt hirdetik, hogy Frankovics Mihály Isten fia, és amíg a menyben voltak, Szent Anna arra utasította őket, hogy hirdessék ezt a népnek. Nemcsak Topolyán, hanem a környező falvakat és pusztákat járva toboroznak híveket és azt hirdetik, szívesebben meghalnak, semmint elálljanak meggyőződésüktől. Hogy a fentiekből ne származzon nagyobb baj, utasítottak a plébániák, akadályozzák meg mindenáron ebbéli ténykedésüket.

-